

VANJA FLEGAR

Zavod za povijest i filozofiju znanosti, Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, Zagreb, Hrvatska /

Institute of the History and Philosophy of Science, Croatian Academy of Sciences and Arts, Zagreb, Croatia

ANDRIJA DUDIĆ I *NOVUM LUMEN* GODINE 1572.

Godine 1543. objavljeno je djelo *De revolutionibus orbium coelestium* Nikole Kopernika. No, do prihvaćanja heliocentrizma i napuštanja Aristotelove slike svijeta trebalo je još pričekati. Značajan događaj u povijesti znanosti predstavlja pojava nove zvijezde u zviježđu Kasiopeje u studenom 1572. godine, koja se mogla opažati kroz slijedećih osamnaest mjeseci. Sama pojava ovog objekta na renesansnom nebu izazvala je i potaknula prirodne filozofe na otvaranje različitih pitanja. Zbog izgleda nove zvijezde bila je preispitivana Aristotelova teorija o kometima, dok je njezin položaj otvorio pitanje o nepromjenjivosti nebeske sfere.

U svom radu istražiti ću stavove Andrije Dudića (1533.–1589.) o ovom novom svjetlu, koje stavove on iznosi u svojoj korespondenciji sa Johannesom Cratoom i Tadeašom Hajekom kroz 1573. godinu.

Ključne riječi: Andrija Dudić, korespondencija, nova zvijezda 1572.

Referat je izrađen u okviru projekta *Hrvatska filozofija i znanost u europskom kontekstu od 12. do 20. stoljeća* (br. 3524) koji podupire Hrvatska zaklada za znanost.

ANDRIJA DUDIĆ AND *NOVUM LUMEN* FROM 1572

In 1543, Nicolaus Copernicus' work *De revolutionibus orbium coelestium* was published. However, the acceptance of heliocentrism and the abandonment of Aristotle's view of the world were still way ahead. A significant event in the history of science was the emergence of a new star in the constellation Cassiopeia in November 1572, which could have been observed over the next eighteen months. The emergence of this phenomenon in the Renaissance sky has prompted and encouraged the natural philosophers to open various questions. The look of the new star has led to a reconsideration of Aristotle's theory of comets, while its position raised the question of immutability of the celestial sphere.

In my paper I will explore the views of Andrija Dudić (1533–1589) about this new light that he mentioned in his correspondence with Johannes Crato and Tadeaš Hajek through the year 1573.

Key words: Andrija Dudić, correspondence, new star in the year 1572

This work has been fully supported by Croatian Science Foundation under the project *Croatian Philosophy and Science in the European Context between the 12th and 20th Century* (no. 3524).

MIHAELA GIRARDI-KARŠULIN

*Institut za filozofiju, Zagreb, Hrvatska /
Institute of Philosophy, Zagreb, Croatia*

GUČETIĆEV KOMENTAR AVEROESOVA DJELA *DE SUBSTANTIA ORBIS*, AGOSTINO NIFO I POGLED PREMA NAPRIJED

U izlaganju ću obraditi sljedeća tri pitanja:

1. Zašto se u renesansi oni koje se smatra platoničarima tako često i intenzivno bave Aristotelom, ili bar aristotelizmom?
2. Da li je i na koji je način Agostino Nifo, koji je također napisao i objavio komentar Averoesova djela *De substantia orbis*, utjecao na Gučetića kao komentatora toga Averoesova spisa?
3. Da li je Averoesovo djelo *De substantia orbis* – koje je prije renesanse rijetko komentirano, a u renesansi obilno – odnosno da li su renesansni komentari Averoesova djela *De substantia orbis* odigrali neku ulogu u nastanku novovjekovne prirodne znanosti i koju?

Ključne riječi: Nikola Vitov Gučetić, Agostino Nifo, Averoes, renesansa, nastanak novovjekovne prirodne znanosti

Referat je izraden u okviru projekta *Hrvatska filozofija i znanost u europskom kontekstu od 12. do 20. stoljeća* (br. 3524) koji podupire Hrvatska zaklada za znanost.